

Pfv.I.21.172/2011/7. szám

A Kúria a dr. Nagy János ügyvéd által képviselt I. rendű, II. rendű felpereseknek - a Vinczúr Ügyvédi Iroda (ügyintéző: dr. Vinczúr Zsolt ügyvéd) által képviselt I. rendű, II. rendű alperesek ellen birtokháborítás megszüntetése iránt a Gyöngyösi Városi Bíróságon 7.P.20.850/2009. számon folyamatban volt perében a Heves Megyei Bíróság 2011. február 23-án meghozott 2.Pf.25.194/2010/20. számú jogerős ítélete ellen a felperesek által 17. sorszám alatt benyújtott felülvizsgálati kérelem folytán - tárgyaláson kívül - meghozta az alábbi

ítéletet:

A Kúria a Heves Megyei Bíróság 2.Pf.25.194/2010/20. számú jogerős ítéletének felülvizsgálattal támadott rendelkezéseit hatályában fenntartja;
kötelezi a felpereseket, hogy - 15 nap alatt - egyetemlegesen fizessenek meg az alpereseknek 12.500 (Tizenkettőezer-ötszáz) forint felülvizsgálati eljárási költséget.

Ez ellen az ítélet ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

Indokolás

A peres felek szomszédos ingatlanok tulajdonosai. A felperesek tulajdona az n-i B. B. út 15. számú, az alpereseké a B. B. út 17-19. szám alatti ingatlan. A felperesek ingatlana mélyebben fekszik. Az alperesek ingatlana két telek egyesítésével jött létre. Közvetlenül a külterületi szántók mellett, a falu szélén helyezkedik el. Az alperesek 1986 óta tartanak lovakat, 2002-től 15 ló tartására a helyi jegyzőtől engedéllyel rendelkeznek. Jelenleg 12 lovat (ebből 7 póniló) és 10 közepes termetű kutyát tartanak. Sérült gyermekek részére terápiás lovagoltatással is foglalkoznak, alkalmazottak igénybevételével.

Az alperesek ingatlanán a felperesek lakóépületétől mintegy 1,20 méter távolságban található melléképületet - engedély nélkül - a '90-es évek első felében istálló céljára átalakították, az abban található 6 bokszból az első két bokszban állatot nem tartanak, a

harmadik bokszt a felperesek lakóházának végével van egy síkban. Az istállóra az alperesek jogerős fennmaradási engedélyt kaptak a Gyöngyös Város Polgármesteri Hivatal Városüzemeltetési Igazgatóság 12/8900-2/2005. számú és a Heves Megyei Közigazgatási Hivatal 220/51-5/2006. számú, 2007. február 21-én jogerőre emelkedett határozatával. A határozatok szerint az istállórészek 1,5-3 méter távolságban a szomszédos lakóépülethez való közelségük miatt állattartás céljára nem használhatók, a felperes ingatlana felé nem szellőztethetők, a trágyát naponta rendszeresen el kell szállítani, az istállóhelyiségeket takarítani, fertőtleníteni, ezzel „a környezet bűzzel való szennyezését, terhelését biztosítani” kell, tavasztól ősziig pedig kötelesek rendszeresen legyet irtani. 2008 óta a lóistálló végleges használatbavételi engedéllyel rendelkezik. A felperesek ingatlanával átellenben az alperesek ingatlanán lévő melléképületben két boksztban 4 lovat tartanak, a bokszok mellett takarmánytároló van. Az alperesek udvara a melléképületek hátsó vonaláig kövezett, azt követően földes, ahol bekerített állatkifutó karám található. A melléképületek végével egy vonalban, az udvar közepén lévő utánfutón történik a napi trágyatárolás, innen azt naponta rendszeresen elszállítják. Az alperesek a lótartást rendszeres hatósági ellenőrzés mellett az általános egészségügyi és állat-egészségügyi előírásoknak megfelelően folytatják, kulturált körülmények között.

A felperesek módosított keresetükben - egyebek mellett - annak megállapítását kérték, hogy az alperesek azzal, hogy a hatósági határozatokban foglalt feltételeknek nem tettek eleget - a lakóépületük melletti istállóban történő lótartással, továbbá azzal, hogy annak rendszeres takarításáról, a trágya napenkénti elszállításáról nem gondoskodnak, és az emiatti bűzhatás megszüntetéséről és a a légyirtásról való gondoskodást elmulasztják - birtokháborítást követtek el. Kérték az alpereseket a jövőbeni birtokháborító magatartástól eltiltani, továbbá a kutya számát 4-re csökkenteni.

Az alperesek ellenkérelme a kereset elutasítására irányult.

Az elsőfokú bíróság ítéletével megállapította, hogy az alperesek - a keresetben foglalt tevékenységekkel - birtokháborítást követtek el, ezért eltiltotta őket a további birtokháborítástól. Kötelezte az alpereseket - 60 nap alatt -, hogy a kutya számát 4-re csökkentsék. Ezt meghaladóan a keresetet elutasította.

Az alperesek fellebbezése folytán eljáró másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét fellebbezett részében részben megváltoztatta és a felperesek állattartás miatt előterjesztett birtokháborítás megállapítása iránti keresetét elutasította, egyebekben az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyta.

A másodfokú bíróság ítéletének indokolásában úgy foglalt állást: a felperesek kétséget kizáróan nem bizonyították, hogy a lótarással (ideértve a megfelelő takarítást, trágyaelszállítást, búzhatást, a légyirtás elmaradását) az alperesek birtokháborítást követtek el [Pp. 164.§ (1) bek.]. Az eljárás során kihallgatott tanúk vallomása nem erősítette meg a felpereseknek azt az állítását, hogy a ló-, valamint kutyatartás őket az ingatlanuk birtoklásában zavarják. Az elsőfokú bíróságtól eltérő megítélése szerint Nagyréde Község Önkormányzatnak az állattartásról szóló 9/2000. (V.31.) KT számú rendelete - figyelemmel arra, hogy az ingatlan építéskor, illetőleg a kutyatartás megkezdésekor e rendelet nem volt hatályban, s visszaható hatálya nincs - a jelen esetben nem alkalmazható, az kizárólag a hatálybalépés időpontjától kezdődően tartalmazhat kötelező rendelkezéseket.

A jogerős ítélet ellen a felperesek éltek felülvizsgálati kérelemmel, amelyben annak hatályon kívül helyezését és az elsőfokú bíróság ítéletének helybenhagyását kérték. Hivatkozásuk szerint a másodfokú bíróság jogszabálysértő módon figyelmen kívül hagyta az állattartásról szóló 9/2000. (V.31.) KT önkormányzati rendeletet és az azt módosító, a helyi állattartás szabályairól szóló 11/2009. (X.28.) KT rendeletben foglaltakat. A jogvita elbírálásához szükséges körben a bizonyítási eljárást nem folytatta le, a bizonyítékok okszerűtlen mérlegelésével, iratellenesen megállapított tényállásra alapított döntése jogszabálysértő. Álláspontjuk szerint az eljárás során a tanúvallomásokkal, a helyszíni szemle adataival egyértelműen bizonyították a birtokháborítás tényét.

Az alperesek felülvizsgálati ellenkérelme a jogerős ítélet hatályában való fenntartására irányult.

A felülvizsgálati kérelem nem alapos.

A Pp. 270.§ (2) bekezdése és a Pp. 275.§ (3) bekezdése rendelkezéseinek összevetéséből következően a felülvizsgálatnak mint rendkívüli perorvoslatnak az alapja a jogszabálysértés, amely anyagi vagy eljárásjogi jogszabálysértés egyaránt lehet, utóbbi azonban csak akkor, ha annak az ügy érdemi elbírálására is lényeges kihatása volt.

A felperesek felülvizsgálati kérelmükben eljárási és anyagi jogszabálysértésre is hivatkoztak. Elsődlegesen a bizonyítási eljárás lefolytatására vonatkozó szabályok megsértését állították, a megsértett eljárási jogszabályhelyet ugyan konkrétan nem jelölték meg, a felülvizsgálati kérelmük tartalmából megállapíthatóan a jogerős ítélettel megállapított tényállást támadták; kérelmük iratellenességre hivatkozással a bizonyítékok felülmérlegelésére irányult.

Egységes az ítélkezési gyakorlat abban, hogy a felülvizsgálati kérelem alapját nem képezheti a bizonyítékoknak a Pp. 206.§ (1) bekezdése szerinti mérlegelésén alapuló tényállás, kivéve, ha az iratellenes, vagy logikai ellentmondást tartalmaz, avagy a bíróság nyilvánvalóan okszerűtlen következtetésre jutott.

A bizonyítás körét nem a peres fél bizonyítási indítványai, hanem a jogvita elbírálására irányadó anyagi jogi - kivételesen eljárási - szabályok határozzák meg. A Pp. 164.§ (1) bekezdése értelmében az adott perben a felpereseket terhelte annak bizonyítása, hogy a lakókörnyezetük jellegére is figyelemmel az alperesek részéről megvalósult olyan magatartás, amely a méltányolható érdekük figyelembevételével is birtokháborító és környezetet sértő magatartásnak minősül, azaz az ingatlanukon folyó tevékenység alkalmas arra, hogy a felpereseket a saját ingatlanuk birtoklásában zavarja.

A másodfokú bíróság a bizonyítási eljárás során feltárt tényeket helytállón mérlegelte. A felperesek alapvetően e mérlegelés eredményét támadták. Az pedig, hogy a felperesek szerint az egyes bizonyítékokból eltérő következtetés is levonható lett volna, iratellenességet nem alapozi meg és a tényállás ekkénti megállapítása nyilvánvalóan okszerűtlennek sem minősül. Az minősíthető nyilvánvalóan okszerűtlen következtetésnek, amikor a bizonyítékokból csak egyfajta, az ítélettől eltérő következtetésre lehet jutni. A felülvizsgálati eljárásban azonban a bizonyítékok újabb egybevetésére, az ún. felülmérlegelésre nincs lehetőség.

A másodfokú bíróság helytállón jutott arra a következtetésre, hogy a kutyák száma tekintetében az állattartásra vonatkozó önkormányzati rendelet nem alkalmazható, mert az adott jogszabály visszaható hatályról nem rendelkezik. A jogalkotásról szóló 1987. évi XI. törvény - régi Jat. - 12.§ (2) bekezdése, továbbá az e tárgyban hozott, 2011. január 1-jétől hatályos 2010. évi CXXX. törvény - új Jat. - 2.§ (2) bekezdése szerint jogszabály a hatálybalépését megelőző időre nem állapíthat meg kötelezettséget, kötelezettséget nem tehet terheesebbé, valamint nem vonhat el vagy korlátozhat jogot, és nem nyilváníthat valamely magatartást jogellenessé. Az új Jat. 15. § (1)-(2) bekezdései értelmében: (1) A jogszabályi rendelkezést - ha jogszabály eltérően nem rendelkezik - a hatálybalépését követően a) keletkezett tényekre és jogviszonyokra, valamint b) megkezdett eljárási cselekményekre kell alkalmazni. (2) A jogszabályi rendelkezést - ha jogszabály eltérően nem rendelkezik - a hatálya alatt a) keletkezett tényekre és jogviszonyokra, valamint b) megkezdett eljárási cselekményekre a jogszabályi rendelkezés hatályvesztését követően is alkalmazni kell. A törvény a szabályozás átmeneti rendezése körében egy általánosan alkalmazandó - de eltérést engedő - szabályt határoz

meg. Ez alapján - ha a jogszabály másként nem rendezi az átmenet kérdését - a jogszabályi rendelkezést a hatálybalépését követően keletkezett tényekre és jogviszonyokra, valamint a még meg nem kezdett eljárási cselekményekre kell alkalmazni. A rendelkezés a továbbbhatás kérdését is rendezi: a jogszabályi rendelkezést - ha jogszabály eltérően nem rendelkezik - a hatálya alatt keletkezett tényekre és jogviszonyokra, valamint megkezdett eljárási cselekményekre a jogszabályi rendelkezés hatályvesztését követően is alkalmazni kell. Ebből következően, amennyiben a rendeletnek nincs visszaható hatálya, azt az annak hatályosulását megelőzően kialakult tényekre, helyzetekre nem lehet alkalmazni. Mindez következik az állattartás szabályairól szóló - 2010 március végén hatályba lépett - a 11/2009. (X.28.) önkormányzati rendeletből is, amelynek átmeneti rendelkezése szerint e rendelet ugyancsak a jövőre nézve határozta meg az ingatlanon tartható kutyák számát. A hatálybalépést megelőzően már az ingatlanon tartott kutyák számának csökkentése iránti kereseti kérelem ezért nem alapos.

Mindezeket egybevetve: a másodfokú bíróság helytálló következtetésre jutott annak megállapításakor, hogy a felperesek a birtokháborítás tényét [Ptk. 188.§ (1) bek.] az eljárás során „kétséget kizáróan” nem bizonyították.

A Kúria ezért a jogerős ítéletet - a felperesek által hivatkozott jogszabálysértés hiányában - a Pp. 275.§ (3) bekezdése alapján hatályában fenntartotta.

A felülvizsgálati kérelem nem vezetett eredményre. A Kúria ezért a Pp. 270.§ (1) bekezdése szerint alkalmazott Pp. 78.§ (1) bekezdése alapján a felpereseket kötelezte az alperesek felülvizsgálati eljárási költségeinek a megfizetésére.

A Kúria a felülvizsgálati kérelmet a Pp. 274.§ (1) bekezdése szerint tárgyaláson kívül bírálta el.

Budapest, 2012. január 25.

Dr. Orosz Árpád s.k. a tanács elnöke, Dr. Csentericsné Dr. Ágh Bíró Ágnes s.k. előadó bíró, Dr. Szűcs József s.k. bíró